

Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan hyväksyminen

9781/00.01.02.02/2025

Kaupunginhallitus 02.06.2025

Valmistelija: kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi

Yhteenveto

Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjaa on päivitetty uusin artikloin, jotka on aiheellista huomioida kaupunkistrategiaa, tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä hyvinvointikertomusta laadittaessa tai päivitettäessä sekä allekirjoittaa peruskirja.

Tasa-arvon peruskirja on poliittinen ja strateginen väline sukupuolten tasa-arvon edistämiseen kunnissa ja aluetasolla. Peruskirjan avulla tasa-arvon edistäminen on järjestelmällistä yksittäisten toimenpiteiden sijasta. Peruskirja siten täydentää kuntia koskevaa tasa-arvolainsäädäntöä.

Kuntaliitto suosittaa nykyisiä perusoikeuskirjan allekirjoittajakuntia liittymään uusiin artikloihin ja ratifioimaan ne sekä sisällyttämään niiden sisällöt työhönsä Euroopan tasa-arvon peruskirjan täytäntöön panemiseksi. Lisäksi jo allekirjoittaneita kuntia kehoitetaan saattamaan uudet artikkelit tiedoksi peruskirjan hyväksyneelle taholle.

Asian valmistelun tausta ja päätösvallan perusteet

Euroopan kuntaliittojen yhteistyöjärjestö Council of European Municipalities and Regions (CEMR) on laatinut tasa-arvon peruskirjan Euroopan kuntajärjestöjen yhteistyönä alun perin vuonna 2006. Julkaisu tukee kuntia tasa-arvolainsäädännön toteuttamisessa.

Peruskirjassa käsitellään sukupuolten tasa-arvon edistämistä eri näkökulmista. Se kattaa monipuolisesti muun muassa kuntien ja aluetason demokraattisen vastuun ja päätöksenteon, johtamisen, palvelut, työnantajaroolin, sukupuoleen perustuvan väkivallan ehkäisyn ja kestävä kehityksen. Kyseessä on vapaaehtoinen sitoumus viedä olemassa oleva lainsäädäntö ja kansainväliset sopimukset käytäntöön paikallisesti.

Hyväksyjä sitoutuu siten päivittämään olemassa olevia tasa-arvosuunnitelmiaan, asettamaan tavoitteet peruskirjan pohjalta ja varamaan resursseja toteutukseen.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa mm. kuntastrategian osalta. Siten asia tuodaan kaupunginvaltuuston päätettäväksi.

Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja

Kouvolan kaupunginvaltuusto on valtuustoaloitteen johdosta aiemmin vuonna 2018 (Kv 21.5.2018 § 71) päättänyt allekirjoittaa Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan.

Päätöksen mukaan tasa-arvosuunnitelmalaadinta sisällytetään kaupunkistrategian Statuksen kasvu-ohjelmaan. Kouvolan kaupunginvaltuusto on valtuustokauden alussa 19.9.2022 § 83 hyväksynyt edellisen kerran kaupunkistrategian vuosille 2023-2032.

Lisäksi kaupunginvaltuusto on 17.10.2022 § 117 hyväksynyt tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2022-2025 siten, että suunnitelma kytkeytyy osaksi kaupunkistrategiaa ja hyvinvointikertomusta. Hyvinvointisuunnitelman vuosille 2021-2025 Kouvolan kaupunginvaltuusto on hyväksynyt päätöksellään niin ikään valtuustokauden alussa (Kv 15.11.2021 § 130).

Koska valtuustokauden vaihtuessa kesäkuussa 2025 on ajankohtaista päivittää uudelle valtuustokaudelle sekä kuntastrategia, hyvinvointisuunnitelma että kaupungin tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma, on myös eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan mukaiset artikkelit luontevaa huomioida tässä yhteydessä osana päivitystä ja sen valmistelua.

Kuntaliitto on 17.2.2025 julkaissut yleiskirjeen 4/2025 otsikolla Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja. Kuntaliitto suosittelee kunnille ja maakunnille Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan allekirjoittamista.

Tasa-arvon peruskirja on poliittinen ja strateginen väline sukupuolten tasa-arvon edistämiseen kunnissa ja aluetasolla. Peruskirjan avulla tasa-arvon edistäminen on järjestelmällistä yksittäisten toimenpiteiden sijasta. Peruskirja siten täydentää kuntia koskevaa tasa-arvolainsäädäntöä.

Peruskirjaa on täydennetty uusilla artikloilla, jotka ovat:

31 artikla – Kestävää kehitystä kestävää tulevaisuutta varten, 32 artikla – Verkossa tapahtuva väkivalta, 33 artikla – Virkoihin valittuihin naisiin ja henkilöstöön kohdistuva väkivalta, 34 artikla – Ryhmienvälisyys ja monimuotoisuus, 35 artikla – Työpaikan joustavuus, 36 artikla – Digitalisaatio ja digitaalinen osallisuus, 37 artikla – Seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyvät oikeudet, 38 artikla – Ilmastonmuutos ja oikeus terveelliseen ympäristöön, 39 artikla – Kriisinhallinta ja siviilivalmius.

Hyväksyessään tasa-arvon peruskirjan kaupunki sitoutuu päivittämään olemassa olevia tasa-arvosuunnitelmiaan, asettamaan tavoitteet peruskirjan pohjalta ja varamaan resursseja toteutukseen.

Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan uudet artikkelit on aiempien lisäksi siten aiheellista huomioida seuraavaa Kouvolan kaupunkistrategiaa,

tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmaa sekä hyvinvointisuunnitelmaa laadittaessa. On myös mahdollista, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma sisällytetään tulevaan hyvinvointisuunnitelmaan.

Kaupungin arkistosta ei ole löytynyt aiemman valtuuston päätöksen 17.10.2022 § 117 mukaisesti allekirjoitettua peruskirjaa. Näin ollen kaupunginvaltuustolle esitetään, että Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja täydennetyin artikloin allekirjoitetaan kokonaisuutena.

Eurooppalainen tasa-arvon peruskirja on tämän päätöksen **oheismateriaalina**.

Lisätietoja: hyvinvointipäällikkö Sanna-Riitta Junnonen, puh. 020 615 7429, sanna-riitta.junnonen(at)kouvola.fi ja kaupunginlakimies Päivi Sandås, puh. 020 615 8212, paivi.sandas(at)kouvola.fi; hallintojohtaja Saara Rahkonen-Rannikko, puh. 020 615 9066, saara.rahkonen-rannikko(at)kouvola.fi

Kaupunginjohtajan ehdotus:

Kaupunginhallituksen ehdotus kaupunginvaltuustolle:

Kaupunginvaltuusto päättää

1. sisällyttää Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan ja sen uudet artikkelit päivitettäessä edellä mainittuja strategisia kaupunkitasoisia asiakirjoja tai laadittaessa vastaavia uusia asiakirjoja ja
2. allekirjoittaa uusimman Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirjan.
3. valtuuttaa hallintojohtajan allekirjoittamaan Kuntaliiton ohjeen mukaisesti päätöksen toimeenpanoasiakirjana peruskirjan lopussa olevan lomakkeen ja toimittamaan sen Euroopan kuntaliittojen yhteistyöjärjestölle, CEMR:lle ja Suomen Kuntaliitolle.

Kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta kokouksessa ja se on nähtävillä yleisessä tietoverkossa 3.6.2025 lukien.

Kaupunginhallituksen päätös: